

مهفام سلیمان بیگی: درحالی‌که دولت سیزدهم افزایش صادرات نفت تحریم‌زده ایران و بازگشت پول آن را از دستاوردهای خود معرفی می‌کند، صندوق توسعه ملی و مرکز پژوهش‌های مجلس از بدهی سنگین این وزارتخانه خبر می‌دهند. بدهی وزارت نفت به صندوق توسعه ملی رقمی حدود ۷۰۱ میلیارد دلار و وزارت نفت بزرگ‌ترین بدهکار صندوق اعلام شده و بدهی وزارت نفت به بانک‌ها هم بین ۳۴ تا ۶۰ میلیارد دلار ارزیابی شده است.

نفت مثل نیکو که از بدهکاران بزرگ به بانک‌ها هستند، احتمالا از وام‌گیرندگان بزرگ صندوق هم هستند؛ چراکه پروژه‌های زیرمجموعه‌های نفت یا اقتصادی نبوده و یا سر موقع به بهره‌برداری نرسیده است. به همین دلیل هم اگر قرارداد بودجه را نگاه کنید، می‌بینید که بدهی‌های شرکت نفت و زیرمجموعه‌های آن هر سال به مدت یک سال استمهال می‌شوند.

این کارشناس در پاسخ به این سؤال که چرا درحالی‌که دولت ادعا می‌کند درآمدش از فروش نفت افزایش یافته، همچنان موفق به بازپرداخت بدهی‌هایش نمی‌شود، می‌گوید: این حرف‌ها احتمالا فقط ادعاست چون شواهد بیرونی اصلا این را نشان نمی‌دهد. حتی آماري که خودشان اعلام می‌کنند نیز صادرات حدود ۹۰۰ هزار بشکه است، درحالی‌که در بودجه قرار بر صادرات ۱۰۵ میلیون بشکه بود. برداشت از بانک‌ها هم همچنان وجود دارد و روند قیمت دلار هم افزایشی است. اگر دولت درآمد خوبی داشت، بدهی‌هایش را تسویه و بازار را کنترل می‌کرد.

صندوق شفاف‌سازی کند

بازید مردوخی، اقتصاددان و عضو سابق هیئت‌امانی حساب ذخیره ارزی نیز در واکنش به افشای بدهی کلان زیرمجموعه‌های وزارت نفت به صندوق توسعه ملی، به «شرق» می‌گوید: باید ابتدا به ماهیت و وظیفه صندوق مراجعه کرد. وظیفه صندوق دادن وام و کمک به دولت و بنگاه‌های دولتی نبوده، بلکه قرار بود هزینه‌های ارزی سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی را تأمین کند. باید جست‌وجو کرد که بدهی صنعت نفت به‌عنوان ارگان دولتی گرفته شده یا مربوط به شرکت‌های خصوصی زیرمجموعه آن است. لازم است صندوق دراین‌باره شفاف‌سازی کند.

او ادامه می‌دهد: صنعت یا شرکت خصوصی که زیرمجموعه وزارتخانه است و اهمیت بالایی هم برای صنعت دارد، می‌تواند تسهیلات دریافت کند اما این مدت‌زمان طولانی پرداخت‌نشدن خودش محل سؤال است؛ چرا پروژه‌ای تا این اندازه زمان برده و همچنان به درآمدزایی نرسیده است؟ بنابراین حتی با فرض اینکه این وام به خصوصی‌های زیرمجموعه داده شده باشد هم هر پروژه‌ای در بخش خصوصی باید به بهره‌برداری برسد و وام‌هایش بازپرداخت شود. چرا درباره صنعت این اتفاق نمی‌افتد؟ بنابراین باید ماجرا برای افکار عمومی و قانون‌گذار روشن شود.

شرکت نفت را که نمی‌توان به دادگاه کشاند!

مردوخ‌ی یکی دیگر از علت‌های انتقاد به برداشت دولت از صندوق را ناممکن‌بودن تعقیب قضائی می‌داند.

او توضیح می‌دهد: عملا سابقه نداشته که موارد این‌چنینی به دادگاه احضار شود؛ بنابراین رسما صندوق کاری نمی‌تواند برای بازپس‌گیری پولش بکند، چون طرف حسابش شرکت نفت است. معین شده بود که

منابع صندوق در یک زمان‌بندی مشخص از بخش خصوصی دریافت شود. درواقع وام‌دادن به بخش خصوصی امکان تعقیب قضائی در صورت عدم بازپرداخت را به صندوق می‌دهد ولی برای بخش دولتی هیچ کاری نمی‌شود کرد. صندوق با وزارت نفت چه کند؟ مگر اینکه مدیریت صندوق و وزارت نفت به‌صورت رسمی و در خود دولت با هم گفت‌وگو کنند اما به‌رحال همه می‌دانند که دولت اکنون شرایط بازپرداخت ندارد.

او تأکید می‌کند: چندین‌بار اتفاق افتاده که صندوق با مجوز منابعی را به بخش دولتی پرداخت کند اما فکر نمی‌کنم تضمینی در برابر این پول گرفته شود. درنتیجه امکان تعقیب قضائی وجود ندارد.

صندوق جایگزین سرمایه خارجی شده

در مقابل محمدعلی خطیبی، نماینده اسبق ایران در اوپک، اعتقاد دارد که باید کمی شرایط را درک کرد.

او درباره بدهی شرکت نفت به صندوق به «شرق» این‌طور توضیح می‌دهد: صنعت نفت نیاز به سرمایه‌گذاری دارد، نمی‌توان انتظار داشت که نفت بدون هیچ سرمایه‌گذاری هم نیاز داخلی را برطرف کند هم نیازهای صادراتی را. در شرایط فعلی امکان سرمایه‌گذاری خارجی در کشور ما بسیار کم شده، منبع داخلی دیگری هم که جز صندوق توسعه سراغ نداریم. طبیعتا وقتی سرمایه‌گذاری خارجی در حداقل است، پروژه‌های نفتی را باید از طریق تأمین سرمایه از صندوق جلو برد.

به باور او پروژه‌های نفتی و کاری تماما پردرآمد و سودآور هستند تا جایی که حتی بانک‌ها هم ترجیح می‌دهند در پروژه‌های نفتی سرمایه‌گذاری کنند. این پروژه‌ها چه نفتی و چه گازی و چه پتروشیمی اگرچه مدتی زمان می‌برد تا به ثمر بنشینند اما قطعا بازگشت سودآور خواهد داشت؛ بنابراین آنچه وزارت نفت از صندوق برای سرمایه‌گذاری دریافت کرده با سود مناسب بازپرداخت می‌شود.

اما آیا با آنچه خطیبی توضیح می‌دهد می‌توان نتیجه گرفت عدم بازپرداخت وام‌های زیرمجموعه‌های نفتی تا امروز نشانه عدم بازدهی پروژه‌ها بوده است؟ آن‌طورکه خودش می‌گوید: «نمی‌توان درباره همه پروژه‌ها یک‌جا سخن گفت. برخی پروژه‌ها در مدت کوتاه‌تری به ثمر می‌رسد و برخی زمان‌برتر هستند. همچنین ممکن است مشکل ریشه در تحریم‌ها داشته باشد که صادرات برخی محصولات را با مشکل مواجه کرده باشد، هرچنددرباره فرآورده‌های نفتی این احتمال بسیار بعید است. با تمام اینها باید شرایط خاص فعلی برای دولت را درک کرد.»

بخش خصوصی نگران است

حمیدرضا صالحی، دبیرکل فدراسیون صادرات انرژی و نایب‌رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، چهارمین کسی است که درباره بدهی وزارت نفت به

اخبار برگزیده

حذف قرعه‌کشی خودرو تا پایان سال

وزیر صمت با بیان اینکه امسال خودروی ناقص کف پارکینگ نداریم، از حذف قرعه‌کشی خودرو تا پایان سال جاری خبر داد. به گزارش مهر رضا فاطمی‌امین با حضور در برنامه صفا اول درباره حذف قرعه‌کشی خودرو توضیح داد: محصولات سایپا از قرعه‌کشی خارج شده‌اند. در ایران خودرو و نیز هایما خارج شده و تارا هم به‌زودی خارج می‌شود. البته تا پایان سال قرعه‌کشی خودرو حذف خواهد شد. علاوه بر این برنامه تولیدی شرکت‌ها و واردات در کنار هم می‌تواند عرضه و تقاضا را متعادل کند. فاطمی‌امین درباره واگذاری خودروسازها، گفت: طبق دستور رئیس‌جمهور قرار بود واگذاری خودروسازها تا آخر شهریور تعیین تکلیف شود، واگذاری مهم است اما اگر واگذاری نادرست انجام شود، شرکت‌ها بعد از چند سال با انبوهی از بدهی درباره تحویل دولت داده می‌شوند مثل هیکو. خودروسازی‌ها ۱۰۰ برابر هیکو هستند و اگر چالشی در حوزه واگذاری ایجاد شود، ۱۰۰ برابر خواهد بود. قیمت‌گذاری این شرکت‌های خودروساز انجام شده و در این مسیر ۷۰۰ ابلاغ کارشناسی رسمی صورت گرفته است.

قیمت نفت در مدار نزولی

قیمت نفت روز چهارشنبه برای سومین روز متوالی تحت تأثیر ریسک رو به رشد رکود جهانی و تشدید محدودیت‌های کووید در چین، کاهش پیدا کرد. به گزارش ایسنا، بهای معاملات نفت برنت با ۵۱ سنت معادل ۰.۵ درصد کاهش، به ۹۳ دلار و ۷۸ سنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست‌تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۶۹ سنت معادل ۰.۸ درصد کاهش، به ۸۸ دلار و ۶۶ سنت در هر بشکه رسید. هر دو شاخص روز گذشته دو درصد سقوط کرده بودند. صندوق بین‌المللی پول روز سه‌شنبه پیش‌بینی نرخ رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ را کاهش داد و درباره ریسک افزایشه رکود جهانی هشدار داد. صندوق بین‌المللی پول همچنین از بانک‌های مرکزی خواست مبارزه علیه تورم را ادامه دهند؛ هرچند سرمایه‌گذاران نگران رکود اقتصادی شدید ناشی از افزایش بسیار سریع هزینه‌های استقراض هستند. لورتا مستر، رئیس فدرال‌رزرو کلپولند گفت: بانک مرکزی آمریکا باید به روند تحکیم سیاست پولی ادامه دهد، زیرا هنوز نتوانسته است تورم را کنترل کند. دلار بنب گذشته صعود کرد. قوی‌ترشدن دلار، معاملات نفت را که به این ارز انجام می‌شود، برای خریداران غیرآمریکایی گران‌تر کرده و تقاضا را کاهش می‌دهد.

کاهش ۴۰ درصدی فروش کارخانجات

با توقف و کاهش فروش آنلاین، میزان تولید برخی از کارخانه حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش پیدا کرده است. جمشید عدالتیان، کارشناس اقتصاد، با اعلام این موضوع به ایلنا گفت: در شرایط ناپایدار نیز مصرف‌کننده اقدام به خرید نمی‌کند؛ چراکه می‌خواهد پس‌انداز کند و در صورت ایجاد شرایط خاص پول داشته باشد. او توضیح داد: قطعی پیام‌رسان‌های خارجی از جمله واتس‌اب و اینستاگرام تأثیر زیادی بر فعالیت کسب‌وکارها گذاشته است. فعالان اقتصادی در اتاق بازرگانی سال‌ها تلاش کردند که اقتصاد را به سمت اقتصاد دیجیتال هدایت کنند اما قطعی و کاهش اینترنت در هفته‌های اخیر ما را ششیمان کرد؛ چراکه کسب‌وکار افرادی که به این سمت رفته‌اند، در هفته‌های اخیر مختل شده است. این فعال اقتصادی با بیان اینکه شرایط فعلی امکان و انگیزه سرمایه‌گذاری در ایران را دشوار کرده است، تأکید کرد: درحال‌حاضر فعالان اقتصادی برای دوزدن تحریم‌ها و هزینه مبادله باید مبالغ قابل‌توجهی پرداخت کنند. تحریم باعث شده است که ۲۰ تا ۲۵ درصد هزینه صادرات و واردات به ایران بیشتر شود.

سبقت صادرات خودروی چین از آلمان

صادرات خودروی چین در ماه گذشته با عبور از آلمان، جایگاه دوم را به‌عنوان دومین صادرکننده بزرگ جهان، تثبیت کرد. به گزارش ایرنا از چایاندیلی، صادرات خودروی چین در ماه گذشته با ادامه روند افزایشی جایگاه دوم را به‌عنوان دومین صادرکننده بزرگ جهان، تثبیت کرد. براساس داده‌های انجمن خودروسازان چین در مجموع ۳۰۱ هزار خودرو در ماه سپتامبر از بنادر چین به مقصد کشورهای دیگر راهی شده‌اند، داده‌های سپتامبر ۲۰۶ درصد کاهش نسبت به ماه گذشته آن نشان می‌دهد، اما صادرات خودرو همچنان تقریبا ۷۴ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است. درمجموع صادرات چین در سه فصل اول سال ۲۰۲۲، به ۲.۱۲ میلیون دستگاه رسید که ۵۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشت. چین در ماه اگوست آلمان را به‌عنوان دومین صادرکننده بزرگ خودرو در جهان پشت‌سر گذاشت و اکنون پس از ژاپن در رتبه دوم قرار دارد، حدود ۱.۸۲ میلیون دستگاه در هشت‌ماهه اول سال جاری از این کشور صادر شده است. براساس گزارش انجمن صنعت خودرو آلمان، صادرات از آلمان در همین دوره به ۱.۶۶ میلیون دستگاه رسید. کوی دونگشو دبیر کل انجمن خودروهای مسافری چین، گفت: وسایل نقلیه جدید انرژی که شامل خودروهای برقی و پلاگین هیبریدی هستند، به‌عنوان نیروی محرکه جدید صادرات خودرو چین، معرفی می‌شوند.

ادامه از صفحه اول

ایران قوی

اما می‌خواهیم اشاره‌ای به آنان که ندانسته یا دانسته دشمن قدرت کشور هستند، داشته باشیم. آنکه مردم را نادان می‌انگارد. آنکه به منابع طبیعی کشور بی‌اعتناست، آنکه ورود قاچاق کالا به کشور می‌کند یا چشم بر آن می‌بندد، آنکه به عدالت دآوری نمی‌کند، آنکه در مصرف آب و برق و گاز اسراف می‌کند، آنکه وعده ناشدنی به مردم می‌دهد، آنکه آگاهی و اطلاعات را از مردم دریغ می‌کند، آنکه به‌نوعی می‌اندیشد و نوعی دیگر بیان می‌کند و دیگریانه که عمل مشابه انجام دهند، خود دانسته یا ندانسته دشمن قوی‌شدن ایران هستند. دشمن تنها در خارج کشور نیست، دشمن تنها عوامل خارجی در ایران نیستند، بسیاری با اعمال خود عملا دشمن قوی‌شدن ایران هستند. به خود نگاه کنیم، آیا در زمره علاقه‌مندان به قوی‌شدن ایران هستیم یا شخص دیگری هستیم؟

اصلاحیه

شرکت توزیع نیروی برق استان فارس

در مورخه ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ آگهی شرکت توزیع نیروی برق استان فارس به شناسه آگهی ۱۳۸۱۷۵۰ چاپ در روزنامه شرق، لوگوی این شرکت و همچنین امضای این آگهی به اشتباه شرکت برق منطقه ای فارس درج شده بود که اصلاح میگردد.

آگهی تجدید انتخابات انجمن صنفی کارفرمای CNG کشور
به استناد ماده ۱۳۱ قانون کار و آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن های صنفی و کانون های مربوط مصوب آبان ماه ۱۳۸۹ هیات وزیران و مدارک ارسال، اسامی اعضای اصلی و علی البدل هیات مدیره به مدت ۳ سال و بازرسان به مدت ۱ سال که در مجمع عمومی عادی مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ انتخاب و سمت اعضای هیات مدیره که در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۱ تعیین شده اند، به شرح زیر می باشد:

آقای محسن جوهری(رئیس هیات مدیره) – آقای بهیود داداش زاده اصل) نایب رییس) –آقای رضا نیک زاد علیا(خزانه دار)–آقای احسان جان محمدی (دبیر و عضو اصلی هیات مدیره)–آقایان: اصغر ملکی، فرزاد سال افزون و حمید رضا سهرابی(اعضای اصلی هیات مدیره)–آقایان: محسن راه روان و نادر آخوندی–(اعضای علی البدل هیات مدیره) –آقای رسول بو سعیدی(بازرس اصلی)–آقای آبتین بخشانی(بازرس علی البدل) به استناد ماده (۲۲) اساسنامه، کلیه مکتوبات اداری و اوراق عدلی با امضای رییس هیات مدیره یا دبیر مهور به مهر تشکل و کلیه اسناد مالی، اوراق بهادار و قراردادهای تعهدآور که به تصویب هیات مدیره رسیده باشند؛ با امضای رییس هیات مدیره یا دبیر به اتفاق خزانه دار و مهور به مهر تشکل معتبر خواهد بود.

سید فخرالدین نزهه‌موسوی
سرپرست اداره کل سازمانهای کاری و کارفرمای